

Priskontrolrådet har i sin administration af prislovens § 14, stk. 1, fulgt ovenstående retningslinier, og til nærmere belysning af rådets praksis anføres nedenfor enkelte eksempler fra de senere år på bestemmelser i indgåede aftaler m. v., som rådet har anset for urimelige, og bestemmelser, som rådet ikke har ment at kunne gribe ind overfor.

I en række tilfælde har rådet forlangt betingelserne for optagelse i brancheforeninger ændret, således at der som betingelse for optagelse blev opstillet visse objektive og let konstaterbare kriterier, medens efter foreningernes vedtægter afgørelse om optagelse enten har været overladt til afstemning i bestyrelser eller generalforsamlinger uden nærmere kriterier for bedømmelsen af ansøgere, eller der har været fastsat visse subjektive kriterier, eller optagelsesbetingelserne har været så strenge, at de udelukkede erhvervsdrivende, der havde en erhvervsmæssig interesse i optagelse, og som måtte anses for kvalificerede til optagelse.

Rådet har endvidere i en række tilfælde grebet ind overfor eksklusiv- og boykot-aftaler, d. v. s. aftaler, hvorefter leverandører har forpligtet sig til udelukkende at sælge til en bestemt kreds af aftagere, eller aftagere forpligtet sig til udelukkende at aftage varer fra en bestemt kreds af leverandører. Rådet har krævet sådanne eksklusivbestemmelser ophævet, således at det er muligt for aftagerne at forhandle varer fra udenfor aftalen stående leverandører, eller leverandørerne har fået mulighed for at levere til udenfor aftalen stående aftagere.

Med hensyn til konkrete tilfælde henvises til besvarelsen af spørgsmål 27.

Der har dog foreligget tilfælde, hvor rådet med de gældende lovbestemmelser har været ude af stand til at gribe ind overfor forhold som de ovennævnte, idet det ikke har kunnet godtgøres, at der forelå egentlige aftaler eller vedtagelser.

Endvidere har rådet grebet ind overfor størrelsen af bruttopriser, d. v. s. priser, som fabrikker/importører/grossister har fastsat som gældende ved salg til den endelige forbruger, således at avancen for de efterfølgende omsætningsled herved er blevet fastlagt. Som eksempel kan nævnes, at rådet i 1949 har nedsat de for cyklegummi ved fabrikernes fastsættelse af bruttopriser indregnede rabatter til grossister og detaillister. De nævnte rabatter svarede til de tidligere maksimalavancer, som i sin tid var fastsat under hensyntagen til den af forsyningsforholdene betingede stærke nedgang i omsætningen, og måtte anses for urimelige under normale forsyningsforhold.

Under de senere års stærke prisstigninger har spørgsmålet om indgreb overfor urimelige aftalepriser navnlig meldt sig på den måde, at man har holdt igen overfor ansøgninger om prisforhøjelser.

Det kan iøvrigt anføres, at der ikke efter den gældende prislov er hjemmel for priskontrolrådet til at forbyde fastsættelse af bruttopriser. Når man finder det påkrævet i vidt omfang at føre kontrol med bruttoprisfastsættelser, skyldes det, at dette system medfører, at priskonkurrence mellem de handlende udelukkes, og desuden indebærer fare for, at konkurrencen mellem virksomhederne giver sig udslag i, at de i bruttopriserne indregnede forhandlerrabatter presses i vejret, således at eventuelle omkostningsbesparelser i fabrikationen ikke kommer forbrugerne til gode.

I denne forbindelse kan oplyses, at det i nogle tilfælde har vist sig vanskeligt at få forhold af denne art anmeldt i henhold til § 11. Illustrerende i så henseende er sagen vedrørende Unica Radio A/S, hvorunder priskontrolrådet havde krævet de af selskabet fastsatte vejledende bruttopriser anmeldt. Efter sagens behandling i prisankenævnet gav et flertal af nævnets medlemmer i indstillingen til handelsministeriet udtryk for den opfattelse, at den af selskabet foretagne prisansættelse under hensyn til, at selskabets salg kun repræsenterede en beskedent del af den totale omsætning af de pågældende varer, næppe udøvede eller ville kunne udøve en væsentlig indflydelse på prisforholdene indenfor det omhandlede vareområde, og at der derfor ikke for tiden var tilstrækkeligt grundlag for at pålægge selskabet anmeldelsespligt i henhold til prislovens § 11.

Et af nævnets medlemmer fandt derimod — i overensstemmelse med rådets synspunkt — at måtte lægge afgørende vægt på, at en fritagelse for anmeldelsespligt for Unica Radio A/S ville kunne medføre, at alle fabrikker gik over til at ansætte vejledende bruttopriser for deres varer, hvilket ville kunne udøve en væsentlig indflydelse på prisforholdene indenfor branchen.

I overensstemmelse med flertallets indstilling omstødte handelsministeren priskontrolrådets afgørelse i sagen.